УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XIV Міжнародної науково-практичної конференції
«ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ», присвяченої пам'яті академіка ДМИТРА ТХОРЖЕВСЬКОГО»
28 лютого 2025 року

XI Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ»,
присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України ВІКТОРА СИДОРЕНКА
1 березня 2025 року

КИЇВ 2025

УДК 377.09(082)

Затверджено рішенням Вченої ради факультету технологій та дизайну Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 7 від 31 березня 2025 р.)

За загальною редакцією – Дмитра Кільдерова, Валентини Харламенко

Редакційна колегія: Тетяна Чернова, кандидат педагогічних наук, доцент; **Тарас Олефіренко,** кандидат педагогічних наук, професор; **Валентина Лозовецька**, доктор педагогічних наук, професор; **Юрій Павлов**, доктор педагогічних наук, професор; **Юлія Колісник-Гуменюк**, доктор педагогічних наук, доцент; **Лідія Сліпчишин**, доктор педагогічних наук, професор; **Микола Коломієць,** кандидат педагогічних наук, доцент; **Тетяна Якимович**, кандидат педагогічних наук, доцент.

Технічні редактори: Олена Козієнко, Микола Коломієць.

Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» 28 лютого 2025 року). XI Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (1 березня 2025 року) / за заг. ред. Д. Кільдерова, В. Харламенко. Київ, 2025. 784 с.

До збірника увійшли тези доповідей XIV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» (28 лютого 2025 року). XI Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (1 березня 2025 року).

Розраховано на здобувачів освіти, педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійно-технічної, вищої, післядипломної освіти, співробітників наукових установ та закладів.

©Факультет технологій та дизайну, 2025
©УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025
©Автори тез, 2025

3. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: навчальний посібник. Тернопіль. Навчальна книга – Богдан. 2005. 360 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ ДО ТЕМИ «ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ У ТЕХНІЦІ ЛОЗОПЛЕТІННЯ (НА ПРИКЛАДІ ПАПЕРОВОЇ ЛОЗИ)» У 5 КЛАСІ

Микола Коломієць, Анна Романець

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Київ, Україна

Анотація: *У роботі проаналізовано вимоги до організації проєктно-технологічної діяльності у 5 класі при вивченні технології виготовлення виробів у техніці лозоплетінні (на прикладі паперової лози). Запропоновано розподіл годин між розділами, та вимоги до організації кожного розділу (вибір об'єкта проєктування, (1 година), основи технології лозоплетіння (3 години), проєктування та виготовлення виробу (7 годин), презентація та оцінка результатів проектної діяльності (1 година)).*

Ключові слова*: проєктно-технологічна діяльність, технологія лозоплетіння, папероплетіння, творчий проєкт.*

Модельними програмами для 5 класу серед пропонованих напрямів та основних технологій проєктно-технологічної діяльності учнів передбачено вивчення технології плетіння (лозоплетіння, соломоплетіння, папероплетіння тощо) [1; 2].

Лозоплетіння є видом декоративно-прикладного мистецтва, одним з найдавніших ремесел, яке застосовується для створення предметів побуту, сувенірної продукції, плетених меблів та інших виробів декоративного призначення. Плетіння відоме здавна і до сьогодні, це не тільки цікаве ремесло, а й вид декоративно-прикладного мистецтва. Віддавна люди плетуть з коріння сосни, з соломи, з рогозу, з лози. З появою матеріалів, з'являються нові сучасні

техніки плетіння, наприклад, плетіння з фольги, ротангу, обгорток з цукерок, з паперу, з пластикових пляшок, з шкіри, з ниток, але їх об'єднують техніки плетіння, які дуже схожі між собою. Виготовляти паперову лозу можна з відпрацьованих матеріалів (старі газети, списаний канцелярський папір тощо) це дозволяє зберігати природні ресурси [3].

Визначимо основні вимоги до навчального проєкту з виготовлення виробів у техніці лозоплетіння. Для планування уроків ми використали модельну програму «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.).

На тему «Технологія лозоплетіння (на прикладі паперової лози)» в 5 класі нами складено тематичний план на 12 спарених годин і включає в себе проектування та виготовлення власного виробу.

1.Вибір об'єкта проєктування (1 година).

2.Основи технології лозоплетіння (3 години).

3.Проектування та виготовлення виробу (7 годин).

4.Презентація та оцінка результатів проектної діяльності (1 година).

Вивчення розділу «Вибір об'єкта проєктування" передбачає 1 годину. У цьому розділі учні за допомогою вчителя, попередньо обговорюючи з батьками, обирають об'єкт проєктування. Наступний розділ "Основи технології лозоплетіння (на прикладі паперової лози)" розраховано на 3 години. Зміст навчального матеріалу розділу розкриває поняття про лозоплетіння як вид створення виробів та містить короткі відомості про техніки лозоплетіння. Також змістове наповнення тем розділу повністю розкриває поняття про матеріали та техніки лозоплетіння, характерні для певних регіонів. Для правильної та безпечної роботи вивчаються положення щодо організації робочого місця та правила безпечної роботи та санітарно-гігієнічні вимоги.

Після вивчення вище зазначеного розділу, відповідно до державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учні:

- характеризують техніки лозоплетіння;

- розпізнають види плетіння;

- характеризують матеріали, які використовуються для виконання виробу;

- добирають інструменти та пристосування для роботи;

- обґрунтовують добір конструкційних матеріалів;

-створюють виріб за власним задумом;

- організовують робоче місце;

- дотримується правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час роботи.

На вивчення тем розділу «Проектування та виготовлення виробів у техніці лозоплетіння» відводиться 7 годин. У змісті даного розділу розглядаються питання щодо вибору та обґрунтування теми проєкту. Розглядаються особливості пошуку зразків-аналогів проєктованих виробів та їх аналіз. Вивчається робота з інформаційними джерелами та технологія створення банку ідей та пропозицій для проєктування майбутнього виробу. Також розглядаються аналіз та систематизація інформації. Після вивчення вищезазначених питань, переходять до роботи, що пов'язана із складанням опису виробу, як виду проектної документації. А також вивчаються правила з виконання ескізу задуманого виробу (форма виробу, розміри тощо). В змісті тем розділу міститься детальна інформація про добір інструментів та матеріалів а також розкривається технологічна послідовність виготовлення виробу та процес виготовлення виробу, що проходить як в індивідуальному виконанні кожним учнем, так і в колективних роботах.

Обов'язково вивчаються правила безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги та організація робочого місця під час виготовлення виробів у техніці лозоплетіння (на прикладі паперової лози). Також розглядаються способи контролю якості виробу. Завершує вивчення тем розділу питання естетичної та економічної оцінки виробів.

В результаті вивчення другого розділу варіативного модуля учні:

- складають план роботи з виконання проєкту та план проєктної діяльності;

- здійснюють пошук необхідної інформації для майбутніх виробів зразків-аналогів;

- аналізують та систематизують отриману інформацію, або ту, що шукають самі;

- розробляють ескізний малюнок майбутнього виробу;

- добирають матеріали, інструменти, пристосування для виготовлення майбутнього виробу;

- визначають технологічну послідовність виготовлення виробу;

- виготовляють виріб;

- контролюють якість виробу;

- аналізують результати роботи;

- організовують робоче місце під час виконання роботи;

- дотримуються правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;

- визначають собівартість виробу.

Вивчення розділу «Презентація та оцінка проєктної діяльності» розраховано на 1 годину. Під час вивчення даної теми розглядаються особливості проведення презентації виробів та правила оформлення та захисту проєкту. По закінченню всіх робіт проводиться виставка творчих учнівських проєктів. Після вивчення вище зазначеної теми, учні демонструють уміння:

- захищати проєкт;

- здійснення самооцінки виготовленого виробу та процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.

В орієнтовному переліку об'єктів праці для учнів 5 класу можна знайти такі вироби, як декоративна підвіска, декоративне панно, серветниця, іграшка, кошик, тарілка тощо. Інструменти та пристосування розглядаються та

використовуються наступні: спиця або дерев'яна шпажка, ножниці, ніж канцелярський, клей.

Бажано до початку вивчення тем розділу виготовити виріб (зразок, натуральний наочний посібник). З методичної точки зору, це важливо з кількох причин: підвищується авторитет вчителя, коли учні бачать, що він досконало володіє трудовими прийомами і може бути для них особистим прикладом; зразок, заготовлений вчителем, є еталоном для учнів; виконуючи цю роботу вчитель може чітко уявити, які можуть бути в учнів помилки, що дає матеріал для розробки методики завдання.

Дотримання визначених вимог сприяє досягненню мети, поставленої перед вивченням відповідного розділу.

Література

1. Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти [Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.] Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ МОН України від 12.07.2021 № 795). / ДНУ ІМЗО. URL: https://drive.google.com/file/d/1gpXUwsa1rQ0Zll1v65oXabHRqZLlk5G-/view (дата звернення 20.11.2024)

2. Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. [Туташинський В. І.] Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ МОН України від 12.07.2021 № 795). / ДНУ ІМЗО. URL: https://drive.google.com/file/d/1_n416iQ-TGvaEXA8Htpp-pY8BDcU5QAS/view (дата звернення 20.11.2024)

3. Коломієць М., Харченко Н. Формування ключових компетентностей при виготовленні виробів у техніці лозоплетіння на уроках технологій у 5 класі». *Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» 23 лютого 2024 року), X Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія,*

практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті членкореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (24 лютого 2024 року) / за заг. ред. Д. Кільдерова, В. Харламенко. Київ, 2024. С.130-134.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ

Станіслав Коломієць, Лариса Гриценко
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
Полтава, Україна

Анотація: *розглянуто використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для формування ключових компетентностей учнів на уроках технологій. Визначено роль ІКТ у розвитку інформаційно-цифрової грамотності, комунікативних навичок, креативного та підприємницького мислення. Проаналізовано можливості застосування цифрових ресурсів, програмного забезпечення для 3D-моделювання, онлайн-платформ та мобільних застосунків у навчальному процесі. Обґрунтовано необхідність впровадження ІКТ у проектну діяльність як засіб підвищення ефективності навчання та адаптації учнів до сучасного ринку праці.*

Ключові слова: *інформаційно-комунікаційні технології, ключові компетентності, цифрова грамотність, проектне навчання, STEM-освіта, 3D-моделювання, онлайн-ресурси*

У сучасних умовах розвитку цифрових технологій інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) відіграють важливу роль у всіх сферах суспільного життя, включаючи освіту. Використання ІКТ у навчальному процесі сприяє не лише модернізації методів викладання, а й формуванню ключових компетентностей учнів. На уроках технологій, де поєднуються теоретичні знання та практичні навички, цифрові технології дозволяють